T077 BL VII (01) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q1

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

SOÁ 1442

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA QUYEÅN 1

TÖÏA TYØ NAÏI DA

Kính laïy ñaáng Ñaïi bi
Thöông xoùt khaép taát caû
Khuoân maët Phaät ñaày ñaën
Maét trong nhö sen xanh
Phaät sanh nhaø ñieàu phuïc
Chuùng ñeä töû ñieàu phuïc
Ñieàu phuïc tröø caùc loãi
Kính laïy Phaùp trung toân
Phaät noùi ba taïng giaùo
Tyø-naïi-da ñöùng ñaàu
Con ôû trong giaùo naøy
Xin löôïc baøy khen tuïng
Nhö caây, reã laø troïng
Caønh nhaùnh töø ñaây sanh
Phaät noùi Luaät laø goác
Sanh ra caùc phaùp laønh
Ví nhö bôø ñeâ lôùn
Nöôùc luõ khoâng traøn qua
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1
4

Giôùi phaùp cuõng nhö vaäy
Cheá ngaên söï huûy giôùi
Chö Phaät chöùng Boà ñeà
Ñoäc giaùc thaân taâm tònh
Cho ñeán A-la-haùn
Ñeàu nhôø Luaät haïnh thaønh
Ba ñôøi caùc Hieàn Thaùnh
Xa lìa phöôïc Höõu vi
Ñeàu laáy luaät laøm goác
Ñeán ñöôïc choã an oån

Giaùo phaùp ñieàu phuïc naøy
An truï nôi theá gian
Töùc laø Nhö lai truï
Taïng chaùnh phaùp khoâng dieät
Giôùi an laäp chaùnh phaùp
Ñeøn chaùnh phaùp Nhö lai
Lìa giôùi thì khoâng coøn
Ñöôøng Nieát-baøn an oån
Phaät du hoùa theá gian
Tuøy nôi noùi kinh phaùp
Luaät giaùo khoâng nhö vaäy
Neân bieát khoù ñöôïc gaëp
Nhö ñaát chôû muoân loaøi
Nuoâi lôùn caùc caây coû
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Hay sanh caùc phöôùc trí
Phaät noùi nhôø Luaät giaùo
Caùc coâng ñöùc phaùt sanh
Phuïng trì ñöôïc giaûi thoaùt
Huûy phaù sanh coõi aùc
Voi ngöïc khoâng thuaàn phuïc
Cheá ngöï baèng roi moùc
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Khoâng thuaàn khieán thuaàn phuïc
Nhö thaønh coù haøo ao
Ngaên ñöôïc caùc oaùn ñòch
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Ñeà phoøng ñöôïc phaù giôùi
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1
5

Ví nhö nöôùc bieån caû
Troâi giaït ñöôïc thaây cheát
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Taån xuaát keû phaù giôùi
Luaät laø vua trong phaùp
Daãn ñaàu cuûa chö Phaät
Bí-soâ ví thöông buoân
Giôùi laø ngoïc voâ giaù
Phaù giôùi nhö ñoäc raén

Luaät nhö thuoác trò ñoäc
YÙ maïnh meõ khoù ñieàu
Laáy luaät laøm haøm thieác
Luaät ôû nôi ñöôøng laønh
Thöôøng laøm caàu phöông tieän
ÔÛ nôi bieån aùc thuù
Luaät cuõng laøm thuyeàn beø
Neáu ñi nôi ñöôøng hieåm
Giôùi laø ngöôøi daãn ñöôøng
Neáu leân thaønh voâ uùy
Giôùi laø caàu thang vöõng
Ñaïi sö baäc toái thaéng
Ñích thaân noùi luaät giaùo
Caû hai khoâng sai bieät
Ñeàu neân quy kính leã
Phaät vaø Thaùnh ñeä töû
Ñeàu truï trong luaät giaùo
Nôi giôùi sanh cung kính
Vì theá con kính leã
Con nöông Luaät taùn thaùn
Lôøi naøy neân toân troïng
Vöøa cuùi ñaàu quy y
Vieäc laønh ñaõ thaønh töïu
Bieån caû Tyø-naïi-da
Bôø meânh moâng khoù bieát
Töôùng sai bieät voâ cuøng
Con sao töôøng taän heát
Bieån Luaät giaùo cuûa Phaät
Thaâm dieäu thaät khoù löôøng
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 16

Con nay theo söùc mình
Khen ngôïi chæ ít phaàn
Khi Theá Toân Nieát-baøn
Baûo khaép caû ñaïi chuùng:
“Sau khi Ta dieät ñoä
Ñeàu neân toân kính giôùi”
Cho neân con taùn tuïng
Saép noùi Tyø-naïi-da

Caùc vò neân chí taâm
Kheùo nghe giaùo ñieàu phuïc.
Bieät giaûi thoaùt kinh khoù ñöôïc nghe
Traûi qua voâ löôïng traêm ngaøn kieáp
Ñoïc tuïng thoï trì cuõng nhö vaäy
Baäc nhö thuyeát haønh trì khoù gaëp
Phaät thò hieän ôû ñôøi laø vui
Dieãn noùi phaùp vi dieäu laø vui
Taêng nhaát taâm ñoàng kieán laø vui
Hoøa hôïp cuøng tu tieán laø vui
Gaëp Thaùnh nhôn hieän höõu laø vui
Ñöôïc cuøng ôû chuùng cuõng laø vui
Neáu khoâng gaëp nhöõng ngöôøi ngu si
Ñoù môùi goïi laø thöôøng thoï laïc
Gaëp ngöôøi trì giôùi ñuû laø vui
Neáu gaëp Ña vaên cuõng laø vui
Gaëp A-la-haùn chaân thaät vui
Vì ñôøi sau khoâng coøn taùi sanh
Nôi beán bôø soâng-theàm dieäu laïc
Duøng phaùp haøng ñòch-chieán thaéng vui
Khi chöùng ñaéc sanh chaùnh hueä quaû
Taän tröø ñöôïc ngaõ maïn laø vui
Neáu coù theå laøm quyeát ñònh yù
Kheùo ñieàu caên-duïc ñuû ña vaên
Töø treû ñeán giaø ôû trong röøng
Lan-nhaõ nhaøn cö, tòch tónh vui.
Chaép hai tay cung kính
Kính laïy Phaät Thích Ca
Bieät giaûi thoaùt ñieàu phuïc
Toâi noùi caùc vò nghe
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 7

Nghe roài phaûi chaùnh haønh
Nhö lôøi Nhö Lai daïy
ÔÛ trong caùc toäi nhoû
Doõng maõnh sieâng phoøng hoä
Taâm nhö ngöïa khoù kìm
Lieân tuïc quyeát chí tröø
Haøm thieát Bieät giaûi thoaùt

Coù traêm kim cöïc beùn Neáu ngöôøi naøo traùi phaùp
Nghe daïy phaûi döøng ngay
Ñaïi só nhö ngöïa gioûi
Xoâng ra traän phieàn naõo
Ngöôøi thieáu haøm thieác naøy
Chöa töøng coù hæ laïc
Cheát trong traän phieàn naõo
Meâ chuyeån trong sanh töû.
I. BOÁN PHAÙP BA-LA-THÒ-CA: Toång Nhieáp Tuïng: Neáu laøm haïnh baát tònh, Troäm laáy caép, gieát ngöôøi, Voïng noùi phaùp Thöôïng nhôn, Ñeàu khoâng cuøng ôû chung.

Hoïc Xöù Thöù Nhaát: HAÏNH BAÁT TÒNH
Bieät Nhieáp Tuïng:
Toâ Traän Na khoâng phaïm
Bí-soâ ôû trong röøng
Nhöôïc Yeâu vaø Tröôøng caên
Dieäu Hæ caû ba phaïm
Ban ngaøy nguû trong phoøng
Ngöôøi lìa duïc trong röøng
Kheùo cuøng nhôn duyeân xöa
Neân bieát tuïng toång nhieáp.
Tröôøng hôïp Toâ Traän Na khoâng phaïm:
Töø luùc ñöùc Baïc-giaø-Phaïm môùi chöùng ñöôïc chaùnh giaùc cho ñeán trong suoát möôøi hai naêm, chuùng ñeä töû Thanh vaên khoâng coù loãi laàm, chöa phaùt sanh ung nhoït toäi loãi, Theá Toân noùi kinh Bieät giaûi thoaùt giôùi cho caùc
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 8

ñeä töû nhö sau: Taát caû aùc chôù laøm Taát caû thieän neân tu Ñieàu phuïc nôi töï taâm Ñoù laø lôøi Phaät daïy Hoä thaân nghieäp laønh thay! Hoä khaåu nghieäp laønh thay! Hoä yù nghieäp laønh thay! Hoä ba nghieäp toát nhaát Bí-soâå hoä ba nghieäp Giaûi thoaùt ñöôïc caùc khoå Kheùo giöõ nôi mieäng noùi Cuõng kheùo hoä nôi yù Thaân khoâng laøm caùc aùc Ba nghieäp höôøn trong saïch Ñaây goïi laø tuøy thuaän Ñaïo Ñaïi tieân ñaõ haønh. Ñeán cuoái naêm thöù möôøi ba, nôi thoân Yeát-lan-ñaïc-ca nöôùc Phaät Laät Thò, con oâng Yeát-lan-ñaïc-ca teân laø Toâ Traän Na giaøu coù, nhieàu cuûa caûi, ñoâng toâi tôù, vaøng baïc chaâu baùu, luùa thoùc ñaày kho laãm, coù theå saùnh baèng Thieân vöông Tyø Sa Moân. Toâ Traän Na cöôùi ngöôøi con gaùi cuøng doøng toäc laøm vôï soáng raát haïnh phuùc. Thôøi gian sau oâng sanh loøng tín kính phaät phaùp taêng, quy y Tam baûo, thoï naêm hoïc xöù: khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng taø haïnh, khoâng noùi doái vaø khoâng uoáng caùc thöù röôïu, taát caû ñeàu xa lìa. Do loøng tín kính ngaøy moät taêng tröôûng, Toâ Traän Na

töø boû neáp soáng gia ñình tìm ñeán neáp soáng khoâng gia ñình, caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y. Ñaõ xuaát gia roài, neáu ôû chung xen taïp vôùi thaân thuoäc thì ñaâu khaùc gì taïi gia. Luùc ñoù Cuï thoï Toâ Traän Na suy nghó: "Vaøo trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi xuaát gia, haù cho Ta chöùng ñaéc quaû chöa chöùng ñaéc, neáu Ta coøn ôû chung xen taïp vôùi thaân thuoäc. Ta nay neân rôøi boû thaân thuoäc, chaáp trì y baùt du haønh trong nhaân gian". Suy nghó roài, Cuï thoï beøn rôøi boû thaân thuoäc du haønh ñeán phöông khaùc, chaúng may gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc, cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng giuùp nhau ñöôïc huoáng chi cho ngöôøi khaát thöïc khaùc. Luùc ñoù Toâ Traän Na suy nghó: "Hieän nay thaân thuoäc cuûa ta giaøu coù, Ta neân trôû veà thoân Yeát- lan-ñaïc-ca khuyeân thaân thuoäc cuùng döôøng Taêng ñieàn côm chaùo, thöùc aên thöôøng thí hoaëc thænh môøi aên hoaëc cuùng vaøo nhöõng ngaøy moàng taùm, möôøi boán raèm. Ta daïy baûo thaân thuoäc cuûa ta khôûi chuùt nghieäp phöôùc,

laøm vieäc Lôïi-ích". Suy nghó roài Toâ Traän Na lieàn chaáp trì y baùt tuaàn töï du haønh trôû veà thoân Yeát-lan-ñaïc-ca, ôû trong moät phoøng nhoû nôi A-lan- nhaõ caùch thoân khoâng xa. Sau ñoù ñeán choã thaân quyeán khen ngôïi Phaät phaùp taêng, khuyeân moïi ngöôøi thi thieát cuùng döôøng laøm vieäc Lôïi-ích. Coøn Toâ Traän Na ôû A-lan-nhaõ, haønh haïnh ñaàu ñaø, maëc ba y phaán taûo, ñi khaát thöïc theo thöù lôùp töøng nhaø; ñôïi caùc thaân toäc cuùng döôøng cho chuùng taêng roài Toâ Traän Na môùi ñaép y mang baùt vaøo thoân khaát thöïc, thöù lôùp ñeán tröôùc nhaø cuûa mình. Luùc ñoù meï cuûa Toâ Traän Na vaéng nhaø neân Toâ Traän Na khoâng nhaän ñöôïc söï boá thí gì ñaønh phaûi ra ñi; ngöôøi tôù giaø töø xa troâng thaáy nhaän ra Toâ Traän Na, bieát laø vì khoâng ñöôïc boá thí gì neân ra ñi, lieàn noùi cho meï Toâ Traän Na bieát: "Ñaïi gia bieát chaêng, tröôûng töû Toâ Traän Na lìa queâ nhaø ñaõ laâu, nay ñaõ trôû veà, do khaát thöïc khoâng ñöôïc gì neân ñaõ ra ñi". Baø meï nghe roài suy nghó: "Phaûi chaêng con ta quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình, do tình sanh khoâng vui neân muoán trôû veà theá tuïc, khoâng coøn meán moä neáp soáng khoå haïnh cuûa sa moân, xaáu hoå nhaøm chaùn muoán boû haïnh sa moân?". Nghó roài baø lieàn ñi ñeán choã Toâ Traän Na noùi: "Naøy Toâ Traän Na, phaûi chaêng con ñaõ quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình... muoán boû haïnh sa moân? Con coù nghe noùi taøi saûn nhaø ta khoâng? Meï sôû höõu moät taøi saûn khoảng loà coù ñeán traêm ngaøn vaïn öùc vaøng baïc chaâu baùu, huoáng chi caùc taïp loaïi khaùc. Con neân trôû veà nhaø tuøy tình thoï höôûng vaø laøm phöôùc thí". Toâ Traän Na noùi: "Con khoâng luyeán nhôù gia ñình, khoâng phaûi vì tình sanh khoâng vui maø trôû veà ñaây, cuõng khoâng phaûi khoâng coøn meán moä neáp soáng khoå haïnh cuûa sa moân, hoå theïn nhaøm chaùn muoán boû haïnh sa moân nhö Meï ñaõ nghó". Baø meï nghe con noùi nhö vaäy lieàn suy nghó: "Chaúng phaûi ta neân laøm ñieàu gì ñoù sao, muoán con ta trôû laïi phuïc tuøng thì ta phaûi laäp baøy keá khaùc". Baø lieàn trôû veà nhaø noùi vôùi con daâu (vôï cuûa Toâ Traän Na tröôùc kia): "Nguyeät kyø cuûa con chöøng naøo ñeán thì haõy baùo cho meï bieát". Thôøi

gian sau khi nguyeät kyø ñeán, ngöôøi con daâu ñeán noùi:"Ñaïi gia, nay nguyeät kyø cuûa con ñaõ ñeán, meï muoán con laøm gì?". Baø meï noùi: "Ñôïi khi nguyeät kyø qua, con haõy taém röõa saïch seõ, caøi leân toùc caùc loaïi hoa ñeïp, ñeo caùc chuoãi anh laïc, thoa leân ngöôøi baèng danh höông, trang ñieåm thaät loäng laãy gioáng nhö hoài choàng con ôû nhaø, Toâ Traän Na yeâu thích ñieàu gì con ñeàu phaûi laøm heát". Ngöôøi con daâu vaâng lôøi laøm y nhö lôøi meï choàng daën baûo, sau ñoù ñeán choã meï choàng noùi: "Nhöõng gì meï daën con ñeàu daõ laøm xong, neáu coù laøm gì thì hoâm nay laø ñuùng luùc". Baø meï daãn con daâu ñeán choã Toâ Traän Na, luùc ñoù Toâ Traän Na ñang kinh haønh beân ngoaøi, baø meï ñeán baûo: "Naøy Toâ Traän Na, con noùi con khoâng quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình.... Nay vôï con thaân saïch ñeïp, con neân

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 11

löu laïi chuûng töû ñeå noái doøng, neáu khoâng toaøn boä taøi saûn nhaø ta seõ vaøo cöûa nhaø quan". Luùc ñoù Phaät chöa kieát giôùi neân Toâ Traän Na khoâng thaáy toäi loãi do duïc sanh, vöøa nhìn thaáy ngöôøi vôï treû ñeïp tình sanh nhieãm ñaém, löûa duïc böøng chaùy hoûi Meï: "Con coù neân cuøng vôï keát hôïp chaêng?". Baø meï noùi: "Muoán löu laïi chuûng töû noái doøng thì phaùp phaûi nhö vaäy". Toâ Traän Na lieàn cuøng ngöôøi vôï cuõ ñeán choã vaéng hai, ba laàn laøm haïnh baát tònh. Luùc ñoù coù moät höõu tình caàu thaéng haïnh, coù taùnh giaûi thoaùt höôùng tôùi Nieát-baøn, töø boû sanh töû trong ba coõi naêm ñöôøng, khoâng coù taâm ñaém tröôùc, duøng thaân sau cuøng töø coõi trôøi Thaéng dieäu xuoáng ñaàu thai nôi vôï cuûa Toâ Traän Na. Neáu nhaäp thai laø ngöôøi nöõ minh hueä thì coù naêm loaïi trí ñaëc bieät khaùc vôùi ngöôøi nöõ bình thöôøng, ñoù laø bieát ngöôøi nam coù taâm duïc, bieát thôøi tieát, bieát töø ngöôøi naøo ñeå ñöôïc thoï thai, bieát laø nam vaø bieát laø nöõ. Neáu nhaäp thai laø con trai thì nöông ôû hoâng beân phaûi, neáu laø con gaùi thì nöông ôû hoâng beân traùi. Luùc ñoù ngöôøi con daâu bieát mình coù thai, taâm sanh hoan hæ noùi vôùi baø meï: "Ñaïi gia bieát chaêng, con nay ñaõ coù thai, thai naèm hoâng beân phaûi nhaát ñònh laø con trai, seõ laøm raïng rôõ doøng hoï nhaø ta". Baø meï vui möøng noùi: "Töø laâu Meï mong coù ñöôïc moät chaùu trai khoân ngoan ñeå noái thaïnh gia phong, hy voïng khi noù lôùn khoân seõ oâm loøng baùo ñöùc, thöôøng tu phöôùc hueä laøm Lôïi-ích cho gia ñình ta". Sau ñoù baø meï ñöa con daâu leân ôû treân laàu cao tuøy thôøi cung caáp, coù nöõ löông y troâng coi veà thöùc aên thöùc uoáng khoâng ñeà xaûy ra chuùt sô soùt naøo. Treân thaân trang söùc chuoãi anh laïc nhö theå nöõ coõi trôøi ñi ñöùng khoan thai ñuû oai nghi, thöôøng ngoài treân giöôøng gheá, chaân khoâng dính ñaát, maét khoâng nhìn saéc xaáu, tai khoâng nghe tieáng aùc.... chín thaùng troâi qua, haøi nhi ra ñôøi dung maïo ñoan nghieâm, traùn roäng, mi daøi, muõi cao, soáng muõi thaúng, tay daøi quaù goái... khieán ai cuõng yeâu meán. Traûi qua hai möôi moát ngaøy môû hoäi aên möøng, baø noäi boàng chaùu ñeán hoûi thaân toäc neân ñaët teân cho chaùu laø gì. Moïi ngöôøi cuøng nghò baøn roài noùi: "Ñöùa beù naøy nhôø phaùp "chuûng töû" maø caàu ñöôïc, vaäy neân ñaët teân laø Chuûng töû". Baø noäi trao Chuûng töû cho taùm baø vuù nuoâi: Hai baø lo

vieäc buù môùm, hai baø lo vieäc boàng giöõ, hai baø lo vieäc taém röûa, hai baø cuøng vui ñuøa. Chuûng töû mau lôùn nhö boâng sen leân khoûi maët nöôùc, ñeán tuoåi tröôûng thaønh hoïc thoâng caùc moân hoïc thuaät, gioûi veà xem töôùng nhö töôùng vaät baùu, töôùng traâu boø, töôùng nam nöõ... Thôøi gian sau, Chuûng töû khôûi loøng chaùnh tín saâu, quy höôùng Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù, do loøng tin ngaøy moät taêng tröôûng neân Chuûng töû töø boû gia ñình tìm ñeán neáp soâng khoâng gia ñình, caàu haïnh xuaát ly. ÔÛ trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi caïo boû raâu toùc, maëc phaùp phuïc, moät mình ôû nôi tænh

laëng, taâm khoâng phoùng daät sieâng naêng chuyeân nieäm, khoâng bao laâu sau ôû trong hieän phaùp chöùng ngoä roát raùo, phaù tan löôùi voâ minh, ñoaïn saïch hoaëc nghieäp trong ba coõi, chöùng quaû A-la-haùn, ñöôïc ba minh saùu thoâng, ñaày ñuû taùm giaûi thoaùt, hieåu roõ "Sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau". Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi vò, thöông gheùt khoâng khôûi leân, xem vaøng nhö ñaát khoâng coù khaùc bieät, töø boû moïi danh lôïi, chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Khi Chuûng töû chöùng quaû A-la-haùn, ñöôïc giaûi thoaùt laïc lieàn noùi keä tuïng: "Haïnh Thaùnh ñaõ troøn ñaày Taøi saûn cha, khoâng luïy Thaân naøy, thaân sau cuøng Ñaõ töø heát toäi loãi." Luùc ñoù Theá Toân ñang ôû trong ñaïi chuùng thuyeát phaùp cho voâ löôïng traêm ngaøn Bí-soâå Thanh vaên veà phaùp lìa tham, saân, si ñöôïc taâm giaûi thoaùt vaø tueä giaûi thoaùt. Toâ Traän Na sau khi laøm haïnh baát tònh roài, ôû trong chuùng hoäi nghe Phaät thuyeát phaùp trong loøng saàu naõo, hoái haän vaø xaáu hoå laëng leõ trôû veà phoøng vôùi taâm öu saàn. Thôøi gian sau coù caùc Bí-soâå ñi xem xeùt caùc phoøng, tuaàn töï tôùi phoøng cuûa Toâ Traän Na thaáy Toâ Traän Na saàu naõo lieàn hoûi: "Tröôùc ñaây moãi khi thaáy khaùch ñeán, thaày nieàm nôû ñoùn tieáp chaøo hoûi baèng hai chöõ "Thieän lai", roài caàm laáy y baùt vaø caùc ñoà duøng, tai sao hoâm nay laïi saàu naõo laëng leõ khoâng noùi gì? Thaày bò thaân bònh hay laø taâm bònh?". Toâ Traän Na noùi: "Caùc cuï thoï, Toâi chaúng phaûi thaân bònh maø taâm bò thieâu ñoát". Hoûi: "Vì sao taâm thaày bò thieâu ñoát?". Toâ Traän Na keå laïi söï vieäc ñaõ xaûy ra, caùc Bí-soâå nghe xong khoâng vui, cuõng khoâng cheâ traùch ñöùng daäy ra veà, ñeán choã Phaät ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Toâ Traän Na naøy ôû trong phaùp höõu laäu laø ngöôøi ñaàu tieân laøm haïnh phi phaùp laø haïnh baát tònh". Theá Toân do nhaân duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâå laïi, Phaät bieát vaø thaáy roõ söï vieäc maø vaãn hoûi, khoâng phaûi bieát maø khoâng hoûi; hoûi ñuùng luùc, khoâng ñuùng luùc thì khoâng hoûi; coù Lôïi-ích môùi hoûi, khoâng Lôïi-ích thì khoâng hoûi ñeå phaù töø nghi hoaëc, coù lôïi neân hoûi. Phaät hoûi Toâ Traän Na: "Thaày thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm aáy phaûi khoâng?". Toâ Traän Na ñaùp: "Thaät vaäy thöa Theá Toân". Phaät quôû: "Thaày chaúng laø sa moân, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, khoâng thanh tònh, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia. Toâ Traän Na, Thaày ñaõ ôû trong phaùp vi dieäu maø Ta ñaõ daïy laø lìa

tham saân si ñeå ñöôïc taâm vaø tueä giaûi thoaùt maø xuaát gia,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 12

taïi sao laïi laøm vieäc phi phaùp ñaùng xaáu hoå naøy. Thaày laø ngöôøi ngu si, thaø ñem nam caên ñeå vaøo mieäng raên ñoäc chöù khoâng neân ñeå vaøo nöõ caên". Theá Toân duøng moïi lôøi leõ noùi roõ vieäc nhô nhôùp ñeå quôû traùch Toâ Traän Na roài baûo caùc Bí-soâ: Do nhôn duyeân naøy Ta quaùn thaáy möôøi ñieàu Lôïi-ích, vì caùc ñeä töû Thanh vaên nôi Tyø-naïi-da cheá ñònh hoïc xöù naøy. Möôøi ñieàu ñoù laø: 1. Nhieáp giöõ nôi Taêng 2. Khieán Taêng hoan hæ 3. Khieán Taêng an laïc 4. Ñieàu phuïc keû phaù giôùi 5. Khieán ngöôøi bieát hoå theïn ñöôïc an laïc 6. Khieán ngöôøi khoâng tin ñöôïc tin 7. Khieán ngöôøi ñaõ tin ñöôïc taêng tröôûng 8. Ñoaïn höõu laäu hieän taïi 9. Ñoaïn höõu laäu vò lai 10. Khieán chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu. Ñeå hieån döông chaùnh phaùp vaø laøm Lôïi-ích roäng lôùn cho trôøi ngöôøi ôû nôi Tyø-naïi-da cheá ñònh hoïc xöù naøy nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng vôùi caùc Bí-soâ ñoàng ñöôïc hoïc xöù, khoâng xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm khoâng töï noùi ra, laøm haïnh baát tònh hai thaân giao hoäi thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca, khoâng cuøng ôû chung". Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû trong röøng phaïm. Theá Toân vì caùc Bí-soâ cheá hoïc xöù naøy roài, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ôû trong moät thaát nhoû trong vöôøn Truùc laâm nôi A-lan-nhaõ caùch khoâng xa ao Yeát-lan-ñaïc-ca. Trong röøng naøy coù moät con khæ caùi vì muoán ñöôïc thöùc aên neân ñeán choã cuûa Bí-soâ, Bí-soâ thöôøng ñem thöùc aên dö cho noù roài cuøng noù laøm haïnh baát tònh. Vaøo luùc ñoù coù caùc Bí-soâ tuaàn du kieåm tra ñeán choã cuûa Bí-soâ naøy, ñang cuøng ngoài noùi chuyeän thì con khæ caùi ñoù ñeán. Noù ñöa maét nhìn Bí-soâ naøy vaø tôùi gaàn beân, Bí-soâ naøy caûm thaáy xaáu hoå vôùi khaùch Bí-soâ neân ñöa tay caûn ngaên vaø xua ñuoåi noù nhö theá ñeán hai, ba laàn. Con khæ caùi bò xua ñuoåi nhieàu laàn nhö vaäy neân töùc giaän ñöa tay caøo vaøo ñaàu, maët vaø y cuûa Bí-soâ naøy khieán bò raùch xöôùc roài chaïy qua moät beân nhaûy nhoùt keâu la. Caùc Bí-soâ thaáy vaäy lieàn hoûi: "Naøy cuï thoï, vì sao con khæ naøy vöøa ñeán lieàn ñöa maét nhìn thaày vaø tôùi gaàn beân, thaày ñöa tay caûn ngaên xua ñuoåi noù lieàn caøo vaøo ñaàu maët cuûa thaày khieán bò raùch xöôùc roài nhaûy nhoùt keâu la nhö theá?". Bí-soâ naøy ñaønh keå laïi söï vieäc ñaõ xaûy ra, caùc Bí-soâ nghe xong noùi: "Naøy cuï thoï, haù chaúng phaûi Theá Toân ñaõ cheá ngaên caùc Bí-soâ laøm haïnh baát tònh hay sao?". Bí-soâ naøy noùi: "Theá Toân

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 13

cheá giôùi chæ ngaên caám loaøi ngöôøi, khoâng cheá ngaên vôùi loaøi baøng sanh". Caùc Bí-soâ nghe roài khoâng vui cuõng khoâng cheâ traùch ñöùng daäy ra veà, ñi ñeán choã Phaät ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Loaøi ngöôøi coøn caám ngaên huoáng chi laø loaøi baøng sanh". Luùc ñoù Theá Toân do nhôn duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ laïi, bieát maø vaãn hoûi Bí-soâ naøy: "Thaày thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm naøy phaûi khoâng?". Ñaùp: "Thaät vaäy thöa Theá Toân".

Phaät quôû traùch nhö treân roài baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai. Ta nay vì caùc Bí-soâ nôi Tyø-naïi-da cheá laïi hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng vôùi caùc Bí-soâ ñoàng ñöôïc hoïc xöù, khoâng xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø khoâng töï noùi ra, laøm haïnh baát tònh hai thaân giao hoäi cho ñeán vôùi loaøi baøng sanh. Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca khoâng cuøng ôû chung”. - Caâu neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Toâ Traän Na… Coù naêm haïng Bí- soâ: Moät laø, danh töï Bí-soâ. Hai laø, töï xöng Bí-soâ. Ba laø, khaát caàu Bí-soâ. Boán laø, phaù phieàn naõo Bí-soâ. Naêm laø, baïch töù yeát ma vieân cuï Bí-soâ. Sao goïi laø danh töï Bí-soâ? nghóa laø teân Bí-soâ do ngöôøi ñaët ñuôïc ngöôøi ñôøi chaáp nhaän hoaëc chuûng toäc laø Bí-soâ. Sao goïi laø töï xöng Bí-soâ? nghóa laø ngöôøi aáy thaät khoâng phaûi Bí-soâ, chæ töï noùi mình laø Bí-soâ, hoaëc laø taëc truï töï xöng Bí-soâ. Sao goïi laø khaát caàu Bí-soâ? laø chæ cho ngöôøi theá tuïc ñi xin aên ñeå töï nuoâi soáng. Sao goïi laø phaù phieàn naõo Bí-soâ? laø chæ cho ngöôøi coù theå ñoaïn heát caùc laäu hoaëc phieàn naõo, ñoát chaùy heát caùc khoå dò thuïc veà sanh giaø bònh cheát ôû ñôøi vò lai, kheùo bieát roõ laø ñaõ tröø heát goác reã nhö chaët ngoïn caây Ña-la, chöùng phaùp baát sanh. Sao goïi laø baïch töù yeát ma vieân cuï Bí-soâ? nghóa laø baûn thaân ngöôøi naøy khoâng coù caùc chöôùng naïn, Taêng nhö phaùp taùc phaùp thaønh töïu vieân maõn. Nghóa cuûa Bí-soâ noùi ôû trong ñaây laø chæ cho haïng Bí-soâ thöù naêm. - Noùi laïi coù laø noùi coøn coù Bí-soâ khaùc thuoäc loaïi nhö vaäy. Noùi cuøng vôùi caùc Bí-soâ laø noùi cuøng caùc Bí-soâ khaùc. - Noùi ñoàng ñöôïc hoïc xöù laø noùi neáu coù ngöôøi thoï giôùi tröôùc moät traêm naêm, nhöõng vieäc caàn phaûi hoïc cuõng gioáng nhö ngöôøi môùi thoï giôùi khoâng khaùc. Vieäc caàn hoïc cuûa ngöôøi môùi thoï vieân cuï cuøng vôùi vieäc neân hoïc cuûa ngöôøi thoï vieân cuï tröôùc moät traêm naêm khoâng khaùc nhau, nghóa laø nghi quyû trì phaïm cuûa hoïc xöù thi la khi ñaéc giôùi ñeàu gioáng nhö nhau. - Noùi khoâng xaû hoïc xöù laø ñoái vôùi ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn bò

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 14

khoå naõo raøng buoäc hay ngöôøi caâm, ñieác ngu si maø xaû hoïc xöù thì khoâng goïi laø xaû. Neáu ôû choã vaéng veû moät mình khôûi yù töôûng laø vaéng laëng moät mình, hoaëc ôû choã vaéng laëng moät mình khôûi yù töôûng laø khoâng vaéng laëng moät mình, hoaëc ôû choã khoâng vaéng laëng moät mình maø khôûi töôûng laø vaéng laëng moät mình thì chaúng phaûi laø xaû hoïc xöù. Neáu ngöôøi ôû Trung phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Bieân phöông söû duïng ngoân ngöõ cuûa Trung phöông thì xaû khoâng thaønh xaû, nhöng neáu hoï hieåu thì thaønh xaû. Neáu ngöôøi ôû Bieân phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Trung phöông söû duïng ngoân ngöõ cuûa Bieân phöông, hoaëc ngöôøi ôû Trung phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Trung phöông söû duïng ngoân ngöõ cuûa Bieân phöông thì xaû khoâng thaønh xaû, nhöng neáu hoï hieåu thì thaønh xaû. Neáu ngöôøi ôû Bieân phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Bieân phöông söû duïng ngoân ngöõ Trung phöông nhö treân coù theå bieát. Neáu ñoái vôùi ngöôøi nguû, ngöôøi nhaäp ñònh, phi nhôn, trôøi, loaøi baøng sanh bieán hoùa, hoaëc trong luùc oàn aøo naùo ñoäng hoaëc ngöôøi taâm taùnh maát thaêng baèng… ñeàu khoâng

thaønh xaû hoïc xöù. - Noùi hoïc xöù bò suy keùm maø khoâng töï noùi ra phaân bieät coù boán tröôøng hôïp: Moät laø xaû hoïc xöù khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. Hai laø hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû, khoâng phaûi xaû hoïc xöù. Ba laø xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. Boán laø khoâng xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. Sao goïi laø xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû? nhö coù Bí-soâ quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình muoán trôû veà theá tuïc, ñoái vôùi ñaïo sa moân khoâng coøn taâm yeâu thích nöõa, caûm thaáy khoå sôû nhaøm chaùn roài ñeán choã moät Bí-soâ khaùc noùi raèng: “Cuï thoï nhôù nghó, toâi laø Bí-soâ nay xaû hoïc xöù”, ñaây goïi laø xaû hoïc xöù. Hoaëc noùi: “Toâi xaû Phaät ñaø, Ñaït-ma, Taêng giaø”, hoaëc noùi: “Toâi xaû Toá-ñaùt-la, Tyø-naïi-da, Ma-saát-lyù-ca”, hoaëc noùi: “Toâi xaû OÂ-ba- ña-da, A-lan-nhaõ giaù lôïi gia”, hoaëc noùi: “Bieát Toâi laø ngöôøi tuïc, bieát Toâi laø Caàu tòch, laø Phieán-tra-baùn-traïch-ca, laøm oâ nhuïc Bí-soâ ni, gieát cha, haïi meï, gieát A-la-haùn, phaù hoøa hôïp taêng, taâm aùc laøm Phaät bò thöông chaûy maùu, laø ngoaïi ñaïo, laø ngöôøi höôùng veà ngoaïi ñaïo, laø taëc truï, laø ngöôøi bieät truï, baát coïng truï”, cho ñeán noùi: “Toâi vôùi ngöôøi ñoàng phaùp, ñoàng phaïm haïnh nhö caùc vò khoâng phaûi laø baïn beø”. Ñaây goïi laø xaû hoïc xöù khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. - Sao goïi laø hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû, khoâng phaûi laø xaû hoïc xöù? Nhö coù Bí-soâ quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình muoán trôû veà theá tuïc… nhö vaên treân, ñeán choã moät Bí-soâ noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, phaïm haïnh khoù laäp, choã vaéng laëng khoù nöông ôû, khoâng theå soáng trong röøng,thoï ngoïa cuï xaáu. Toâi nhôù cha meï, anh em, toâi phaûi keá thöøa söï

nghieäp cuûa oâng cha. Toâi muoán hoïc caùc ngheà coâng xaûo, kinh doanh vaø ngheà noâng”. Bí-soâ naøy noùi ñuû lôøi hoái tieác nhö vaäy maø khoâng noùi Toâi xaû hoïc xöù, ñaây goïi laø hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû, khoâng phaûi laø xaû hoïc xöù. - Sao goïi laø xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû? nhö coù Bí-soâ quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình… nhö vaên treân, ñeán choã Bí-soâ khaùc noùi roõ raøng Toâi xaû hoïc xöù… nhö vaên treân, cho ñeán noùi nhöõng ngöôøi ñoàng phaïm haïnh nhö caùc vò khoâng phaûi laø baïn beø, ñaây goïi laø xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. - Sao goïi laø khoâng xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû? laø tröø ba tröôøng hôïp neâu treân thì goïi laø khoâng xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. - Noùi laøm haïnh baát tònh laø haønh daâm duïc, daâm duïc laø hai thaân giao hôïp, nôi thaân nghieäp laøm vieäc phi phaùp. - Noùi cho ñeán cuøng vôùi loaøi baøng sanh laø chæ cho con khæ caùi; chöõ thöû laø chæ cho ngöôøi phaïm; Bí-soâ laø ngöôøi ñöôïc taùnh Bí-soâ. Sao goïi laø ñöôïc taùnh Bí-soâ? töùc laø ngöôøi thoï vieân cuï, vieân cuï laø Taêng baïch töù yeát ma nhö phaùp thaønh töïu vieân maõn; ngöôøi taán thoï cuï taâm chí thaønh mong caàu giôùi phaùp, taâm khoâng saân haän theä nguyeän thoï giôùi, duøng lôøi noùi bieåu baïch, ngöõ nghieäp theå hieän roõ raøng

neân goïi laø Vieân cuï. - Noùi Ba-la-thò-Ca-laø toäi cöïc troïng, cöïc aùc, ñaùng loaïi boû khoâng neân yeâu thích. Bí-soâ vöøa phaïm toäi naøy lieàn chaúng coøn laø sa moân, chaúng phaûi laø Thích ca töû, maát taùnh Bí-soâ, traùi taùnh Nieát-baøn, bò ñoïa laïc suïp ngaõ, bò ngöôøi khaùc vöôït troäi hôn, khoâng theå cöùu vôùt ñöôïc nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn khoâng theå soáng laïi ñöôïc neân goïi laø Ba-la-thò-ca. - Noùi khoâng cuøng ôû chung laø noùi ngöôøi phaïm toäi naøy khoâng ñöôïc cuøng ôû chung vôùi caùc Bí-soâ khaùc. Taêng boá taùt, töï töù hoaëc ñôn baïch, baïch nhò, baïch töù yeát ma; hoaëc trong chuùng coù vieäc Taêng sai möôøi hai haïng ngöôøi thì ngöôøi phaïm giôùi naøy khoâng ñöôïc sai. Duø phaùp hay thöïc ñeàu khoâng cuøng thoï duïng, ngöôøi naøy neân ñuoåi ra khoûi chuùng neân goïi laø khoâng cuøng ôû chung. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Haønh daâm nôi ba choã Ba choã caùch khoâng caùch (coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc) Soáng, cheát, hoaïi khoâng hoaïi Nam, Nöõ, baùn-traïch-ca

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 16

Thaáy ngöôøi nguû haønh daâm Hoaëc trao cho thuoác, röôïu... Cöôõng böùc thích khoâng thích Phaïm khoâng phaïm neân bieát. Neáu Bí-soâ nôi ba choã laøm haïnh baát tònh, haønh phaùp daâm duïc phaïm Ba-la-thò-ca. Noùi ba choã laø choã ñaïi tieåu tieän vaø mieäng, vöøa vaøo ba choã naøy cuøng giao hoäi lieàn phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ cuøng ba haïng ngöôøi laøm haïnh baát tònh phaïm Ba-la-thò-ca, ñoù laø nam, nöõ vaø baùn-traïch-ca. Bí-soâ nôi ba choã chöa hö hoaïi cuûa ngöôøi nöõ coøn soáng laøm vieäc daâm duïc, coù y phuïc haønh daâm vôùi ngöôøi coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc, hoaëc khoâng coù y phuïc haønh daâm vôùi ngöôøi khoâng coù y phuïc, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy cuøng giao hoäi lieàn phaïm Ba-la-thò-ca. Bí-soâ nôi ba choã toån hoaïi cuûa ngöôøi nöõ coøn soáng laøm vieäc daâm duïc , coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc nhö treân, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Bí-soâ nôi ba choã khoâng hö hoaïi cuûa ngöôøi nöõ ñaõ cheát laøm vieäc daâm duïc, coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc nhö treân, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy lieàn phaïm Ba-la-thò-ca; neáu nôi ba choã toån hoaïi cuûa ngöôøi nöõ ñaõ cheát laøm vieäc daâm coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc nhö treân, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Ñoái vôùi phi nhôn nöõ hay baøng sanh caùi soáng hay cheát, ba choã toån hoaïi hay khoâng toån hoaïi, coù caùch hay khoâng caùch, phaïm toäi naëng nheï nhö treân coù theå bieát. Bí-soâ ñoái vôùi Bí-soâ ñang nguû laøm haïnh baát tònh, neáu Bí-soâ ni ñang nguû trong ba thôøi ñeàu khoâng hay bieát thì khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu Bí-soâ ñang nguû luùc ñaàu bieát, giöõa vaø sau khoâng bieát thì khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu ban ñaàu vaø giöõa bieát, sau laïi khoâng bieát cuõng khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu caû ba thôøi ñeàu bieát maø taâm khoâng thoï laïc cuõng khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu caû ba thôøi taâm ñeàu bieát vôùi taâm thoï laïc thì caû hai ñeàu phaïm toäi caên baûn. Neáu Bí-soâ ñeán choã Bí-soâ ni, Thöùc-xoa-ma-na, Caàu tòch,

caàu tòch nöõ phaïm toäi naëng nheï nhö treân coù theå bieát. Neáu Bí-soâ duøng röôïu laøm töø gaïo, neáp, hoa quaû hay reã... cho Bí-soâ khaùc uoáng say ñeå laøm vieäc baát tònh, Bí-soâ say naøy trong ba thôøi bieát hay khoâng bieát, thoï laïc hay khoâng thoï laïc phaïm toäi hay khoâng phaïm toäi nhö treân neân bieát; ñoái vôùi ba chuùng khaùc cuõng gioáng nhö tröôøng hôïp treân nguû ôû treân. Neáu Bí-soâ duøng thuoác hay chuù thuaät khieán cho ngöôøi kia meâ loaïn ñeå laøm vieäc baát tònh, cho ñeán ñoái vôùi ba chuùng khaùc phaïm hay khoâng

phaïm cuõng gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ cöôõng böùc Bí-soâ khaùc, ngöôøi bò cöôõng böùc luùc môùi vaøo ba choã haønh daâm maø khôûi thoï laïc thì caû hai ñeàu bò taån; neáu luùc môùi vaøo vaø khoaûng giöõa khoâng thoï laïc nhöng sau laïi thoï laïc thì caû hai cuõng ñeàu bò taån; neáu ngöôøi bò cöôõng böùc caû ba thôøi khoâng thoï laïc thì khoâng phaïm, nhöng ngöôøi cöôõng böùc bò taån. Cöôõng böùc ba chuùng khaùc cuõng gioáng nhö treân maø ñònh toäi. Tröôøng hôïp Nhöôïc Yeâu phaïm: Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-Phieät coù moät tröôûng giaû cöôùi ngöôøi con gaùi cuøng doøng toäc laøm vôï soáng raát haïnh phuùc, khoâng bao laâu sau sanh moät con trai, xöông meàm nhö meøo thoû. Traûi qua hai möôi moát ngaøy toâng thaân môû hoäi aên möøng, ngöôøi cha boàng con ñeán hoûi yù toâng thaân neân ñaët teân cho chaùu laø gì, moïi ngöôùi baøn baïc roài noùi:" Xöông soáng cuûa chaùu meàm maïi neân ñaët teân laø Nhöôïc Yeâu". Nhöôïc Yeâu khoân lôùn ôû nôi chaùnh phaùp luaät kheùo giaûng noùi doác caàu xuaát gia, sau khi xuaát gia vaøo thoân khaát thöïc nhieáp giöõ oai nghi, caùc caên khoâng loaïn, kheùo phoøng hoä taâm yù. Khaát thöïc xong trôû veà choã ôû thoï thöïc roài doïn deïp y baùt röûa chaân vaøo phoøng nghæ, khi vaøo trong phoøng taâm duïc boång khôûi, khoâng kìm cheá ñöôïc beøn ñöa sanh chi vaøo mieäng ñeå caûm thoï duïc laïc. Thôøi gian sau, caùc Bí-soâå ñi tuaàn tra laàn löôït ñeán phoøng cuûa Nhöôïc yeâu baét gaëp Nhöôïc Yeâu ñang laøm vieäc naøy beøn hoûi: "Cuï thoï ñang laøm gì vaäy?", ñaùp: "Toâi ñang caûm thoï duïc laïc". Hoûi: "Haù chaúng phaûi Theá Toân ñaõ caám ngaên laøm vieäc daâm duïc roài sao?" Ñaùp: "Phaät chæ caâm ñoái vôùi ngöôøi khaùc chöù khoâng caám ñoái vôùi chính mình". Caùc Bí-soâ nghe roài khoâng vui cuõng khoâng cheâ traùch boû ñi, ñeán choã Phaät ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Ñoái vôùi ngöôøi khaùc coøn caám huoáng laø ñoái vôùi chính mình, ngöôùi ngu si naøy phaïm Ba-la- thò-ca. Neáu coù Bí-soâ khôûi taâm daâm duïc, khôûi yù thoï laïc ñöa sanh chi vaøo mieäng cuûa chính mình, hoaëc ñöa caên cuûa ngöôøi khaùc vaøo mieäng mình thì phaïm toäi caên baûn. Tröôøng hôïp Tröôøng Caên phaïm: Luùc taïi thaønh Thaát-la-phieät coù con oâng tröôûng giaû, nam caên raát daøi neân ñöôïc ñaët teân laø Tröôøng Caên, Tröôøng Caên xuaát gia trong Phaät phaùp ñöôïc thoï vieân cuï, sau khi veà phoøng taâm duïc boång khôûi khoâng theå kìm cheá lieàn ñöa sanh chi vaøo ñöôøng ñaïi tieän cuûa mình ñeå caûm thoï duïc laïc. Sau coù caùc Bí-soâ ñi tuaàn tra baét gaëp hoûi ñaùp gioáng nhö treân, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Ñoái vôùi ngöôøi khaùc coøn caám huoáng

chi ñoái vôùi chính mình, ngöôøi ngu si naøy phaïm Ba-la-thò-ca". Tröôøng hôïp Toân-ñaø-la-nan-ñaø phaïm: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong thaønh OÁt-theä-ny (Taây AÁn Ñoä) coù moät ñaïi thöông chuû teân Nan-ñaø giaøu coù thoï duïng ñaày ñuû, taøi saûn caát chöùa nhö Thieân vöông Tyø sa moân. Thöông chuû cöôøi ngöôøi con gaùi trong doøng toäc laøm vôï soáng raát haïnh phuùc nhöng ñaõ laâu vaãn chöa coù con. OÂng thöôøng ñeán mieáu ñeàn caàu khaån nhöng vaãn khoâng ñöôïc nhö sôû nguyeän, tuy nhieân coù ba nguyeân nhaân hoäi hôïp thì coù theå coù con: Moät laø cha meï giao hôïp, hai laø thaân ngöôøi meï saïch öùng hôïp vôùi coù thai vaø ba laø thaân trung aám hieän tieàn. Luùc ñoù do nghieäp duyeân cuûa thöông chuû hoäi hoïp neân coù thaàn thöùc cuûa moät vò trôøi töø trôøi Thaéng dieäu xuoáng nhaäp thai nôi vôï cuûa thöông chuû. Ngöôøi vôï vui möøng noùi cho choàng bieát, ngöôøi choàng lieàn ñöa vôï leân laàu cao tuøy thôøi cung caáp saên soùc cho ñeán khi haøi nhi ra ñôøi. Ngöôøi cha boàng con ñeán hoûi yù cuûa toâng thaân neân ñaët teân cho chaùu laø gì, moïi ngöôøi noùi: "Theo pheùp nöôùc, ñöùa con sinh ra dung maïo ñoan nghieâm ai naáy ñeàu yeâu meán thì neân ñaët teân laø Toân-ñaø-la-nan-ñaøø". Toân-ñaø-la-nan-ñaøø lôùn khoân hoïc thoâng caû boán minh vaø taùm moân hoïc thuaät, ngöôøi cha vì thöông con neân luùc naøo cuõng lo toan moïi vieäc khoâng heà ngôi nghæ. Toân-ñaø-la-nan-ñaøø noùi: "Vì sao cha phaûi khoå sôû lo toan suoát ngaøy?", ngöôøi cha noùi: "Con vui chôi suoát ngaøy thì coù theå cai quaûn gia nghieäp ñöôïc chaêng, cho neân cha phaûi lo toan". Toân-ñaø-la-nan-ñaøø nghe cha noùi roài suy nghó: "Cha noùi lôøi naøy laø ñeå caûnh giaùc mình", lieàn quyø xuoáng thöa: "Neáu nhö vaäy, xin cha cho con ñi du phöông ñeå kinh doanh saûn nghieäp", ngöôøi cha noùi: "Con cöù ôû nhaø, nhaø ta giaøu coù, con caàn gì phaûi ñi xa caàu lôïi". Toân-ñaø-la-nan-ñaøø noùi: "Cha tuy giaøu coù nhöng con nhaát ñònh phaûi ñi", ngöôøi cha suy nghó: "Ta phaûi laøm cho noù döùt taâm ñi xa caàu lôïi". Nghó roài oâng lieàn môû cöûa kho chæ cho con thaáy vaøng baïc chaâu baùu ñaày aép trong kho roài noùi: "Nhaø ta giaøu coù chaâu baùu ñaày kho, con cöù an vui höôûng thoï, tuøy yù boá thí tu taïo phöôùc ñieàn, coøn vieäc ñi xa caàu lôïi thì neân döùt taâm". Toân-ñaø-la-nan-ñaø noùi: "Cha coù cuûa caûi chæ cho con, nhöng con laáy gì ñeå chæ cho con cuûa con". Ngöôøi cha khen con noùi chí lyù roài suy nghó: "Sau khi ta cheát, con ta phaûi coi ngoù gia ngieäp, nay ta neân daïy noù daàn daàn, cho noù ñi ñeán phöông khaùc kinh doanh caàu lôïi, moät laø hoïc kinh doanh, hai laø ñöôïc ñi khaép ñoù daây ñeå taâm khoâng meâ muoäi". Nghó roài, oâng lieàn noùi cho vôï bieát, ngöôøi vôï noùi: "Mình nghó ñuùng, haõy laøm theo yù nghó cuûa mình". Sau ñoù oâng noùi cho con bieát yù nghó cuûa mình vaø khuyeán khích con ñi xa kinh doanh caàu lôïi. Luùc ñoù thöông chuû Nan-ñaø lieàn cho ngöôøi thoâng baùo khaép trong

thaønh aáp: “Thöông chuû Toân-ñaø-la-nan-ñaø nay muoán ñem haøng hoùa cuûa caûi deán phöông khaùc kinh doanh caáu lôïi, thöông buoân naøo muoán cuøng ñi thì qua cöûa aûi, beán soâng, beán ñoø khoâng phaûi ñoùng thueá, neáu coù haøng hoùa gì thì chuaån bò ñeå cuøng ñi”. Coù naêm traêm thöông buoân nghe ñöôïc thoâng baùo naøy lieàn chuaån bò haøng hoùa tieàn baïc ñôïi ngaøy cuøng ñi. Tröôùc khi ñi, ngöôøi cha laøm tieäc ñaõi caùc thöông buoân roài noùi: “Toân-ñaø-la-nan-ñaø laø con toâi, toâi ñoái vôùi caùc vò cuõng khoâng coù taâm rieâng khaùc. Caùc vò ñi ñeán phöông xa kinh doanh caáu lôïi phaûi traùnh xa ba ñieàu, ñoù la côø baïc, röôïu cheø vaø nöõ saéc. Neáu caùc vò thaáy con toâi vaáp trong ba ñieàu naøy thì neân kòp thôøi can ngaên giuøm, vieäc coù Lôïi-ích thì khuyeán khích noù laøm. caùc vò cuøng nhau can ngaên laøm ñieàu aùc, khuyeán khích laøm ñieàu laønh, neáu con toâi nghe theo thì toát, neáu khoân nghe theo thì caùc vò cöù mua baùn haøng hoùa cuûa mình roài quay veà baùo cho toâi hay”. OÂng quay sang noùi vôùi Toân-ñaø- la-nan-ñaø: “Con laø con cuûa cha, cha xem caùc vò thöông buoân naøy cuõng nhö con khoâng khaùc, vì vaäy hoï coù khuyeân nhaéc ñieàu gì con haõy nghe theo”. Sau ñoù vaøo ngaøy giôø toát thöông chuû cuøng ñoaøn thöông buoân naêm traêm ngöôøi leân ñöôøng vôùi nhieàu haøng hoùa, ñoaøn ngöôøi ngöïa döøng laïi nghæ ngôi trong moät löõ quaùn caùch thaønh Thaát-la-phieät moät khoaûng xa. Luùc ñoù taïi thaønh Thaát-la-phieät coù moät daâm nöõ teân laø Hieàn Thuû chuyeân ngheà baùn saéc, nhan saéc myõ mieàu khieán ngöôøi say ñaém, muoán qua ñeâm vôùi c6 phaûi maát naêm traêm tieàn vaøng. Daâm nöõ naøy nghe ñöôïc tin coù ñoaøn thöông buoân naêm traêm ngöôøi töø thaønh OÁt-theä-ny ñeán, thöông chuû laø Toân-ñaø-la-nan-ñaø dung maïo ñoan nghieâm ñang döøng nghæ taïi moät löõ quaùn, coâ lieàn suy nghó: “Neáu ta khoâng ñoaït ñöôïc heát tieàn baïc cuûa thöông chuû naøy thì sao xöùng danh laø Hieàn Thuû”. Nghó roài coâ lieàn baûo thò nöõ: “Taïi löõ quaùn coù moät thöông chuû teân laø Toân-ñaø-la-nan-ñaøø giaøu coù, em haõy mang traøng hoa, huông thoa vaø y phuïc thöôïng haïng naøy ñeán cho thöông chuû aáy, noùi ñaây laø taëng vaät cuûa ñaïi gia Hieàn Thuû sai toâi mang ñeán. Em hoûi yù cuûa thöông chuû nhö theá naøo maø laïi ôû taïi löõ quaùn aáy, haõy neân ñeán choã cuûa ñaïi gia toâi”. Thò nöõ vaâng lôøi ñeán choã Toân-ñaø-la-nan-ñaøø noùi y nhö lôøi chuû daën, Toân-ñaø-la-nan-ñaø nghe roài noùi: “Coâ haõy veà tröôùc, toâi söûa soaïn roài seõ ñeán sau”. Thò nöõ trôû veà baùo laïi, Hieàn Thuû nghe roài vui möøng cho ngöôøi queùt doïn trong nhaø, raûi hoa ñeïp, xoâng höông thôm, söûa soaïn giöôøng ngoài giaêng maøn tröông ngoài ñôïi thöông chuû ñeán. Luùc ñoù Toân-ñaø-la-nan-ñaø sau khi söûa soaïn xong cuøng tuøy tuøng leân xe ngöïa ñeán nhaø cuûa Hieàn Thuû, Töø xa Hieàn Thuû ñaõ troâng thaáy thöông chuû dung maïo khaùc vôùi ngöôøi thöôøng, hoûi thò nöõ bieát ñuùng laø thöông chuû Toân-ñaø- la-nan-ñaø lieàn vui möøng noùi keä:

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 20

“Khoâng luaän giaøu hay ngheøo Löông thieän hay thaáp heøn Chæ caàn dung maïo ñeïp Khieán taâm ngöôøi nöõ loaïn”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.